

Kuopioon

Pieksäjärvi
118,9

Rusalan jakokunta

Lampolahti

Tolkkanjoki

Vedensäätin rakennus

PIEKSÄMÄKI
20,6

PIEKSÄMÄKI

KESKUSTA-ALUEEN STRATEGI- NEN OSAYLEISKAAVA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

27.5.2013, Ramboll Finland Oy

Jyväskylään

Kouvolaan

Tarkastus	27.5.2013
Päivämäärä	27.5.2013, tark. 27.2.2015
Laatija	Maija Kovari
Tarkastaja	Kirsikka Siik
Hyväksyjä	Pekka Häkkinen
Kuvaus	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Viite 1510000691

SISÄLTÖ

1.	YHTEYSHENKILÖT	2
2.	MIKÄ ON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA	2
3.	SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA KOHDEALUE	2
3.1	Suunnittelutehtävä ja tavoite	2
3.2	Suunnittelualueen sijainti ja laajuus	4
3.3	Nykytilanne suunnittelualueella	4
4.	OIKEUSVAIKUTUKSET	5
5.	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	6
5.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	6
5.2	Maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavoitukselle asettamat vaatimukset	7
5.3	Kaavatilanne	7
5.3.1	Maakuntakaava	7
5.3.2	Yleiskaavat	9
5.3.3	Asemakaavat	10
5.3.4	Muut aluetta koskevat suunnitelmat	10
6.	LAADITUT JA LAADITTAVAT SELVITYKSET	11
7.	ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET JA ARVIOINTIMENETELMÄT	11
8.	OSALLISET JA ASiantuntijatahot	12
9.	OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN	13
10.	KAAVOITUKSEN KUSTANNUKSET	14
11.	HANKKEEN AIKATAULU	14
12.	HYVÄKSYMINEN	14

1. YHTEYSHENKILÖT

Osayleiskaava laaditaan yhteistyönä Pieksämäen kaupungin (kaavoittava viranomaisen ja työn tilaaja) ja Ramboll Finland Oy:n (kaavoitustyöstä vastaava konsultti) kesken.

KAAVOITTAJA:

Pieksämäen kaupunki

Tekninen palvelukeskus / Maankäyttö
PL 125, 76101 Pieksämäki
käyntiosoite Kanttila, Vilhulantie 5 (2. kerros),
76850 Naarajärvi

Kaavoituspäällikkö Pekka Häkkinen
p. 044 588 3223
pekka.hakkinen@pieksamaki.fi

KAAVAN LAATIJA:

Ramboll Finland Oy

Maankäyttö
Pakkahuoneenaukio 2 (PL 718)
33101 Tampere

Arkkitehti Kirsikka Siik
p. 050 3245527
kirsikka.siik@ramboll.fi

2. MIKÄ ON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on asiakirja, jossa esitellään suunnitteilla olevan kaavan tarkoitus, lähtötilanne ja kaavan laadinnan eri työ- ja käsittelyvaiheet hankkeen aikana tehtävien selvityksineen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan myös, kuinka osalliset voivat osallistua ja vaikuttaa kaavan laadintaan. Kaavan osallisia ovat kaikki ne, joiden oloihin kaava vaikuttaa, kuten kuntalaiset, yritykset, yhdistykset ja erilaiset viranomaistahot.

3. SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA KOHDEALUE

3.1 Suunnittelutehtävä ja tavoite

Kaavoitushankkeen tavoitteena on laatia kaupungin maankäytön strategiset linjaukset ilmaiseva osayleiskaava Pieksämäen keskustaaajaman alueelle potentiaalisine laajentumisalueineen. Kaavassa osoitetaan maankäytön päätoiminnot ja kehittämisen painopistealueet (asuinalueet, työpaikka-alueet ja julkinen palveluverkko, vähittäiskaupan suuryksiköiden sijainti, teollisuusalueet mahdollisine suojavyöhykkeineen, matkailupalvelujen alueet, viher-/virkistysalueet, liikenneverkko sekä näiden merkittävimmät kehittämistarpeet ja laajentumisalueet).

Strateginen yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Kaava toimii asemakaavoitusta ja muuta alueen tarkempaa maankäytön suunnittelua ohjaavana työkaluna Pieksämäen kaupunkisuunnittelutyössä. Strateginen osayleiskaava korvaa alueella voimassa olevat yleiskaavat lukuun ottamatta Keskustan eteläisten alueiden osayleiskaavaa, jonka on tarkoitus jäädä voimaan strategisen osayleiskaavan osana (tarkennusalue).

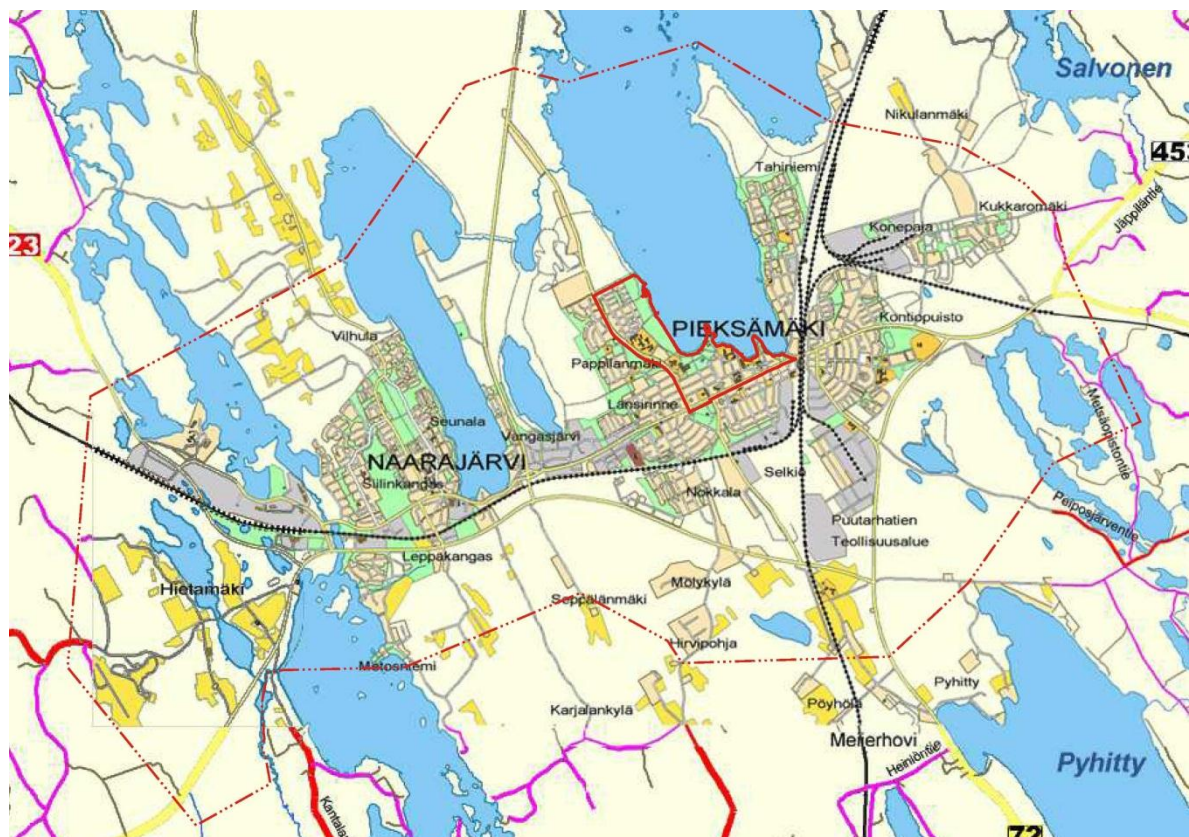
Työssä huomioidaan Pieksämäen kaupungin strategia sekä aiemmat kehittämissuunnitelmat. Pieksämäen kaupungin maapoliittinen ohjeistus päivitetään kaavan laatimisen yhteydessä.

Suunnittelussa varaudutaan noin 20 vuoden aikajänteen muutostarpeisiin (tavoitevuosi 2030, väestötavoite 21000 asukasta).

Suunnittelulle asetettuina tavoitteina on kehittää ja lisätä elinkeinotoimintaan varattuja alueita ja sitä kautta lisätä mahdollisuuksia uusien työpaikkojen muodostumiselle, edistää rautatieverkon liikenteellisten ja toiminnallisten mahdollisuuksien hyödyntämistä, kehittää kaupallista palveluverkkoa ja tutkia kaupan sijoittumisalueita. Kaavas suunnittelussa tutkitaan myös yhdyskuntarakenteen laajentamista maakuntakaavan taajamatoimintojen alueen ja maankäyttöpoliittisen ohjelman kehittämisen painopistealueiden mukaisesti, yhdyskuntarakenteen tiivistämisen mahdollisuudet mm. asemakaavan mukaisilla rantaan rajoittuvilla virkistysalueilla. Erityisesti tavoitteena on muodostaa uusia rantaan rajoittuvia tai rannan läheisiä asuinalueita. Kulttuuriympäristöihin ja suojelukohteisiin liittyvänä tavoitteena on inventoitujen ja arvokkaaksi todettujen kulttuuriympäristöjen, rakennussuojelukohteiden ja muinaismuistojen esittäminen kartalla ja huomiointi alueen ja elinympäristön kehittämisen voimavaratekijänä.

Kaavassa osoitetaan kulkuyhteydet ja niiden kehittämisen tarve eri alueiden välillä. Kevyen liikenteen reitistön, joukkoliikenteen edellytysten sekä luonnonympäristöjen, viheryhteyksien ja virkistysmahdollisuuksien kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota koko suunnittelualueella.

Kaavan suunnittelun osana tutkitaan ns. Hiekanpään alueen maankäyttöä tarkemmassa mitta-kaavassa (strategisen osayleiskaavan tarkennusalue). Hiekanpään aluetta on tarkoitus tiivistää ja kehittää osana keskustaa ja yhdyskuntapalvelujen aluetta, jolle sijoittuisi mm. päivähoito-, koulu-, koulutus-, liikunta- ja vanhustenhuollon palveluita.

Kuva 1. Suunnittelualueen (punainen pistekatkoviiva) ja Hiekanpään tarkennusalueen (punainen yhtenäinen viiva) alustavat rajaukset osoitekartalla.

3.2 Suunnittelualueen sijainti ja laajuus

Strateginen osayleiskaava koskee koko Pieksämäen keskustaajamaa sekä sen lähialueita (rajaus kuvassa 1 punaisella katkoviivalla). Suunnittelualue on laajuudeltaan n. 75 km².

Kaavan tarkennusalueeksi osoitettu Hiekanpään alue sijaitsee aivan Pieksämäen ydinkeskustan tuntumassa. Tarkennusalue (kuva 2) rajautuu etelässä Keskuskatuun, lännessä Huvilakatuun ja muilta osin asemakaavoittamattomaan viheralueeseen sekä Pieksäjärven rantaan asemakaavoitetun alueen rajalta pohjoisessa aina Kukkaroniementielle saakka idässä. Tarkennusalue on kooltaan noin 140 hehtaaria.

3.3 Nykytilanne suunnittelualueella

Suunnittelualueen muodostavat Pieksämäen ja Naarajärven yhteen kasvaneiden taajamien ennestään asemakaavoitetut alueet mahdollisine laajentumisalueineen. Pieksämäen keskusta on eri aikakausina rakentunutta väljäkhöä kaupunkiympäristöä, jota ympäröivät omina kokonaisuuksinaan erottuvat pientaloalueet sekä teollisuus-, metsä-, pelto- ja vesialueet.

Hiekanpään tarkemman suunnittelun alue on etenkin eteläosaltaan hyvin kaupunkimaisesti rakennettu. Alueella sijaitsee monia etenkin julkisten palveluiden rakennuksia, kuten kulttuurikeskus Poleeni, kirjasto, vanha ja uudempi kaupungintalo, jäähalli, aluesairaala, uimahalli, poliisi- ja oikeustalo, kirkko ja useita koulu- ja opistorakennuksia. Lisäksi tarkennuskaavan suunnittelualueelle sijoittuu osa Keskuskadun valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöalueesta. Alueen pohjoisosaan sijoittuu pientaloalue. Pieksäjärven rantavyöhyke on pääosin rakentamatonta ja metsäistä aluetta.

Kuva 2. Hiekanpään suunnittelualueen rajausta osoitekartalla.

Kuva 3. Hiekanpään suunnittelualueen pohjoisosaa ilmakuvassa.

4. OIKEUSVAIKUTUKSET

Yleiskaavojen oikeusvaikutukset on määritelty maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL). Yleinen lähtökohta on, että yleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen kaava. Sen sisällön tarkkuusaste ja määräysten luonne voivat vaihdella sen mukaan, millaisia asioita kaavalla halutaan ohjata.

Strategisessa kaavassa määräykset pidetään ainakin pääosaltaan yleisellä tasolla, tarkennus-alueelle sen sijaan tullaan todennäköisesti asettamaan yksityiskohtaisempia kaavamääräyksiä.

Vaikutus asemakaavoitukseen ja muuhun suunnitteluun

Oikeusvaikutteinen yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhtyessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Vaikutus viranomaistoimintaan

Sekä kaupungin että valtion viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Yleiskaava ohjaa siten esimerkiksi liikenneviraston tie- ja liikennejärjestelmäsuunnittelua.

Vaikutus rakentamiseen, puun kaatamiseen ja maanrakennustöihin

Oikeusvaikutteisella yleiskaavalla voidaan ohjata suoraan rakentamista ja muita toimenpiteitä asemakaava-alueiden ulkopuolella. Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa voidaan antaa rakentamiselle ehdottomia tai määräaikaisia rakennusrajoituksia. Yleiskaavassa voidaan saattaa myös rakennuksen purkaminen luvanvaraiseksi. Vastaavasti maisemaa muuttavat toimenpiteet kuten puiden kaataminen ja maanrakennustyöt voidaan määrätä luvanvaraisiksi. Maanrakennustyötä ovat esimerkiksi maan muokkaaminen, kaivaminen ja tasoittaminen. Asemakaava-alueella em. toimenpiteet ovat luvanvaraisia jo lain nojalla.

Suojelumääräykset

Yleiskaavassa voidaan antaa myös tarpeellisia suojelumääräyksiä, jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava.

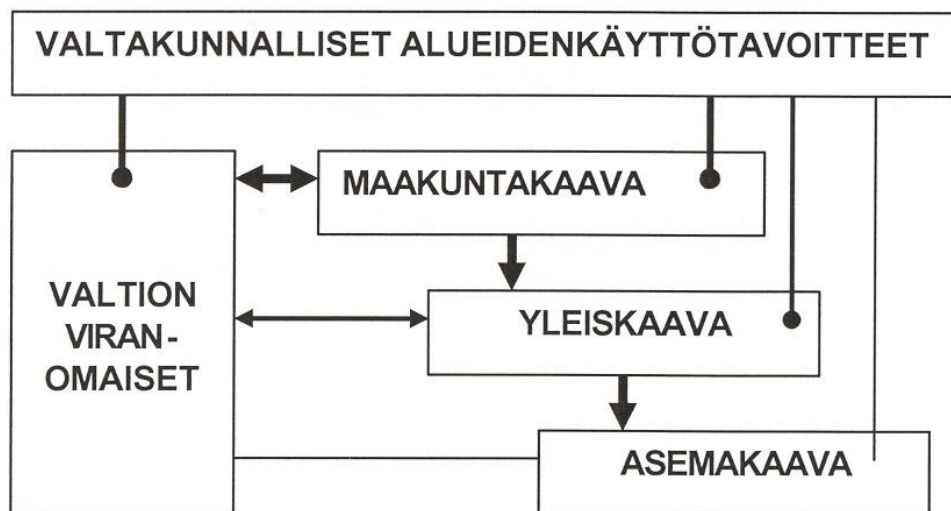
Vaikutus kunnan lunastamisoikeuteen

Ympäristöministeriö voi myöntää kunnalle luvan lunastaa alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu liikenneväyläksi, asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen ja jota tarvitaan kunnan suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntakehitykseen tai tarkoitettu kunnan tai kuntayhtymän laitokselle tai muihin näiden tarpeisiin. Asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen lunastettavaan alueeseen voi sisältyä myös virkistys- ja suojelualueita.

Vaikutus lunastamis- ja korvausvelvollisuuteen

Jos maa yleiskaavan rakentamis- tai toimenpiderajoituksen takia yleiskaavassa on osoitettu muuhun tarkoitukseen kuin yksityiseen rakennustoimintaan eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai, jos alue on kaavassa tarkoitettu tai osoitettu valtion tarpeisiin, tämä on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Kohtuullista hyötyä arvioitaessa otetaan huomioon yleiskaavasta maanomistajalle johtuva hyöty. Lunastus- tai korvausvelvollisuus voi koskea maa- ja metsätaloutta varten osoitettua aluetta vain, jos kaavassa on asetettu sen käyttöä koskevia erityisiä rajoituksia.

5. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Kuva 4. Kaavio kuvaa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet osana maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetetaan maamme alueidenkäytölle pitkän aikavälin linjaukset ja tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Tavoitteilla vastataan niihin haasteisiin, joita mm. muuttoliikkeen vaikutukset aluerakenteeseen, yhdyskuntarakenteen eheyttämisen tarve, elinympäristön laatuvaatimukset, luonnon- ja rakennusperinnön säilyminen ja yhteysverkostojen toimivuus alueidenkäytölle asettavat.

Yleiskaavoitustyötä ohjaavat aina ylempi kaavataso eli maakuntakaava, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä näiden toteutumista valvovat valtion viranomaiset. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat siis oleellinen osa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Lisätietoja valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista saa ympäristöministeriön [www.sivuilla](http://www.sivuilla.fi) (www.ymparisto.fi)

5.2 Maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavoitukselle asettamat vaatimukset

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL 39§) asettaa yleiskaavalle seuraavat sisältövaatimukset:

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

5.3 Kaavatilanne

5.3.1 Maakuntakaava

Maakuntakaavan tehtävä on määrittää alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoittaa aluevarauksia alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamisen kannalta tarpeellisessa laajuudessa ja tarkkuudella. Maakuntakaavaa laadittaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä mm. vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön, maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin, maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen (MRL 28§).

Etelä-Savon maakuntakaava osoittaa Pieksämäen alueelle pääosin taajamatoimintojen aluetta. Suunnittelualueen itäpuolinen alue on määritelty virkistysalueeksi. Ratapihan ympäristö on merkitty liikennealueena, ja asemanseutu on määritelty matkakeskukseksi. Keskuskatu on määritelty seututieksi, ja keskusta-alueita ympäröivät maantiet valtateiksi. Alueella on useita ohjeellisia retkeilyreittejä etenkin ranta-alueilla, mutta myös keskustan eteläpuolisilla pelto-metsäalueilla. Lisäksi alueella on ohjeellinen melontareitti keskustan pohjoispuolelta Pieksänjärvelle sekä moottorikelkkareitit Vangasjärvellä ja Naarajärvellä.

Keskusta-alueelle on osoitettu keskustatoimintojen alueen kohdemerkintä (C), jonka sijainti on likimääräinen ja tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Hiekanpään tarkennusalueen kannalta tämä tarkoittaa, että keskustatoimintoja on mahdollista osoittaa myös tarkennus-alueelle.

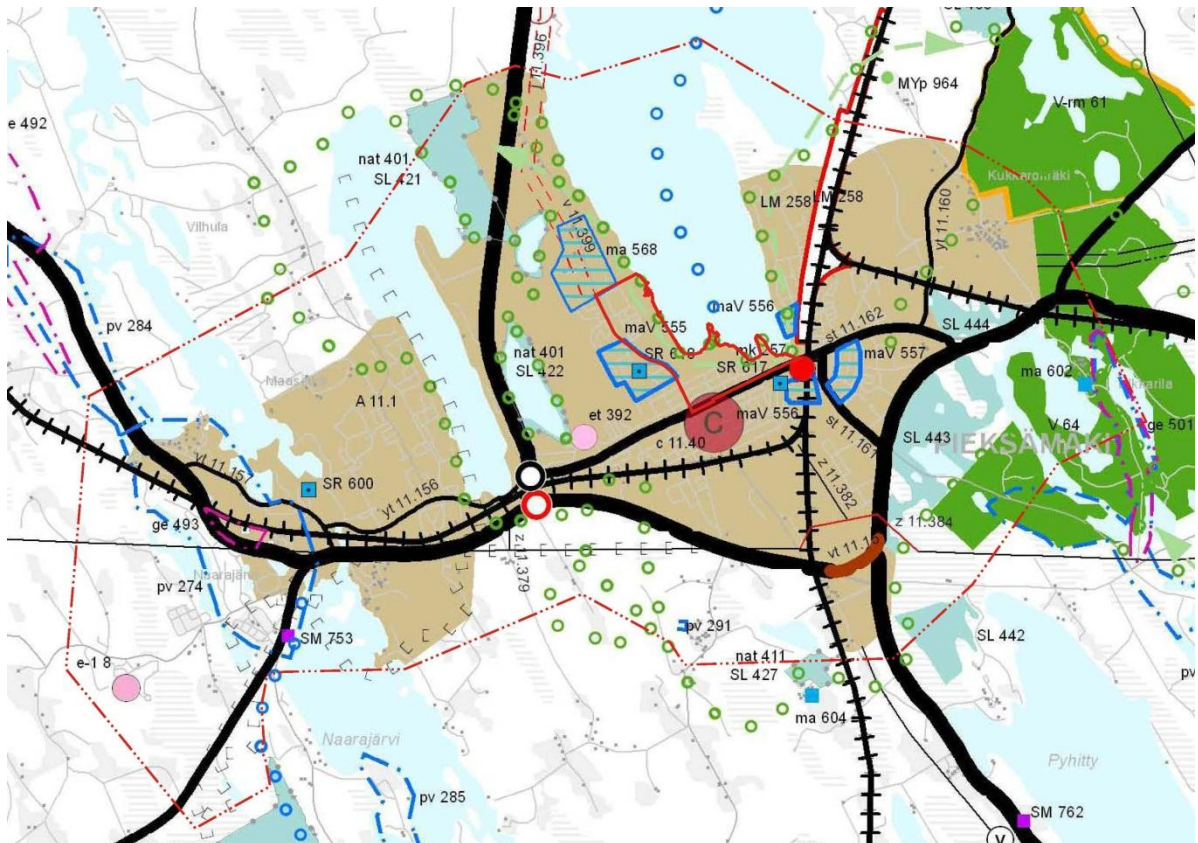
Suunnittelualueella on lisäksi kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittäviä alueita, kuten Maaseurakunnan kirkko ympäristöineen (maV 11.555) sekä maakunnallisesti merkittävä alue Mäenpään kartano (ma 11.568).

Koko taajamaa koskee seutukeskuksen kehittämisvyöhykkeen merkintä, jolla on osoitettu suunnittelutarve seudullisen asiointi- ja työssäkäyntialueen kokonaisvaltaiseen kestäväan kehittämiseen sekä yhdyskuntarakenteen yhteensovittamiseen. Merkintää koskeva kehittämissuositus kuuluu:

”Vyöhykkeellä on alue- ja yhdyskuntarakenteen yksityiskohtaisemman suunnittelun tarvetta, jonka yhteydessä määritellään tarkemmin erilaisten maankäyttötarpeiden mitoitus, yhteen sovittaminen sekä yksityiskohtaisemmat aluerakenteen kehittämis- ja suunnittelutarpeet.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää elinympäristöjen toimivuutta ja taloudellisuutta hyödyntämällä ja eheyttämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä vähentämään liikennetarvetta, parantamaan liikenneturvallisuutta sekä edistämään joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytyksiä.

Vyöhykkeen yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä seudullisena yhteistyönä. Selvityksiä ja vaikutusten arviointia tulee täydentää yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.”

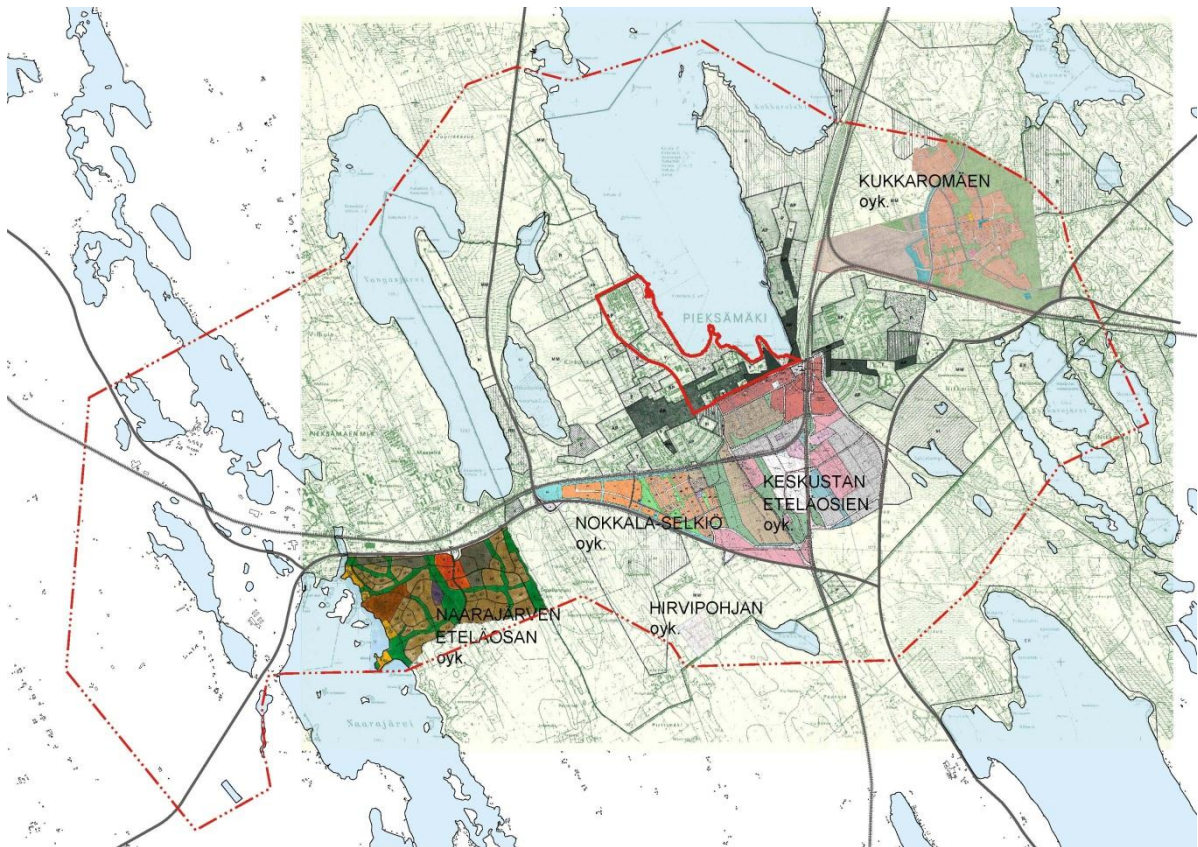
Kuva 5. Ote Etelä-Savon maakuntakaavasta suunnittelualueen kohdalta. Suunnittelualueen raja on liisäetty kuvaan punaisella pistekatkoviivalla ja tarkennusalueen raja punaisella yhtenäisellä viivalla kuvan keskivaiheilla.

5.3.2 Yleiskaavat

Suunnittelualueelle on laadittu seuraavat yleiskaavat:

- Pieksämäen yleiskaava 2000 (hyväksytty 1979).
- Hirvipohjan osayleiskaava (1983)
- Naarajärven eteläosan osayleiskaava (1990)
- Kukkaromäen osayleiskaava (1992)
- Nokkala-Selikön osayleiskaava (1992)
- Keskustan eteläosien osayleiskaava (2012, oikeusvaikutteinen)

Kaikki em. yleiskaavat ovat aluevarauskaavoja, joilla on osoitettu alueita eri käyttötarkoituksiin. Kaavat eivät ole kaikilta osin toteutuneet. Vain Keskustan eteläosien osayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena.

Kuva 6. Ote ajantasayleiskaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen raja on lisätty kuvaan punaisella pistekatkoviivalla ja tarkennusalueen raja punaisella yhtenäisellä viivalla kuvan keskivaiheilla. Vanhin Pieksämäen yleiskaava 2000 erottuu kuvassa vihertävänä ja muut suunnittelualueelle sijoittuvat yleiskaavat värillisinä.

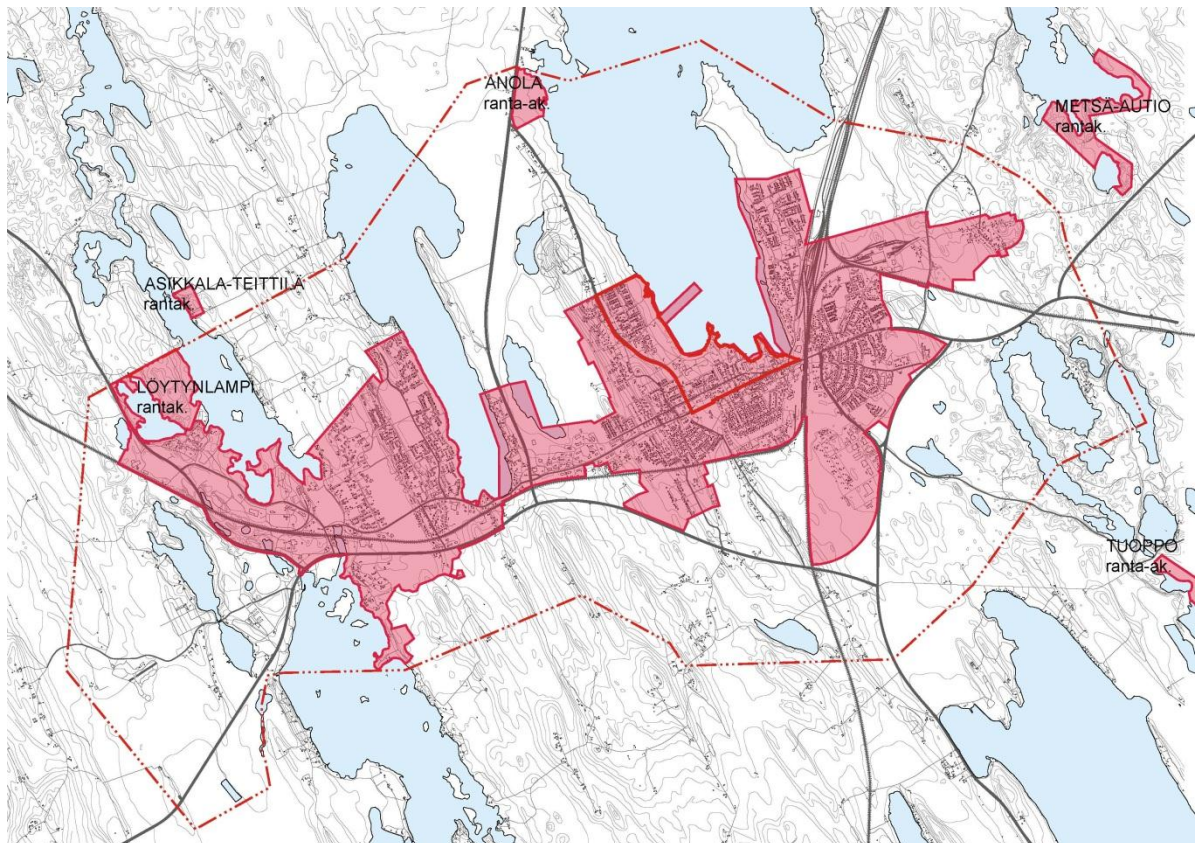
Tarkennusalueella voimassa oleva Pieksämäen yleiskaava 2000 osoittaa Pieksäjärven ranta-vyöhykkeelle puistoaluetta (P), joka tulee suunnitella yleistä virkistyskäyttöä varten. Tämän lisäksi ko. tarkennusalueella on kaavassa osoitettu useita yleisten rakennusten alueita (Y) ja pientaloalueita (AP). Suunnittelualueen itäpäähän yleiskaava osoittaa keskustapalveluiden aluetta (ALK) ja eteläpäähän kerrostaloaluetta (AK).

Kuten edellä kohdassa 3.1. on todettu, laadittava strateginen osayleiskaava korvaa voimassa olevat yleiskaavat lukuun ottamatta Keskustan eteläosien osayleiskaavaa, jonka on tarkoitus jäädä voimaan strategisen osayleiskaavan tarkennusalueen kaavana Hiekanpään alueen tarkemman kaavan tavoin.

5.3.3 Asemakaavat

Suunnittelualueen suurimmaksi osaksi asemakaavoittamatonta aluetta. Asemakaavoitettu alue (n. 20 km²) kattaa suunnittelualueen keskeisimmät taajama-alueet laajenemisalueineen. Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on myös muutamia yksittäisiä ranta-asemakaavoja (ks. kuva 7). Hiekanpään tarkennusalue on kokonaisuudessaan ennestään asemakaavoitettua aluetta.

Voimassa olevilla asemakaavoilla ei alemman kaavahierarkiatason kaavoina ole ohjausvaikutusta yleiskaavaan.

Kuva 7. Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä olevat asema- ja rantakaavoitetut alueet.

5.3.4 Muut aluetta koskevat suunnitelmat

Suunnittelualueutta koskettavat useat muut suunnitelmat, ohjelmat ja strategiat, jotka otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon strategisen osayleiskaavan laadinnassa:

- Pieksämäen kaupungin strategia 2020
- Pieksämäen kaupungin kehityskuva 2008
- Varkaus-Pieksämäki -seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2007
- Pieksämäen vesi- ja viemärilaitoksen toiminta-alue ja kehittämissuunnitelma 2012
- Varkaus-Pieksämäki-seudun liikenneturvallisuussuunnitelma kh 24.5.2010
- Vt 23 aluevarausuunnitelma 2012, Sito-Kuopio Oy
- Pieksämäen kaupungin hyvinvointistrategia, valmisteilla
- Varkaus-Pieksämäki-seudun liikenneturvallisuussuunnitelma kh 24.5.2010
- Pieksämäen kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma 2007
- Jätevesiverkon kehittämissuunnitelma 2012
- Pieksämäen elinkeinostrategia 2020
- Etelä-Savon ulkoilureittisuunnitelma 2005
- Pieksämäen puutermiinalin raideyhteyksien suunnittelu -esiselvitys 2012
- Alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet Etelä-Savossa 2009

Lisäksi erityisesti Hiekanpään alueen osayleiskaava-aluetta koskettaa:

- Pieksämäen keskustan liikennejärjestelyjen kehittämistarve –selvitys (Liidea Oy ja Airix Ympäristö Oy, 2009)

Pieksämäen kaupungin maapoliittinen ohjelma on tarkoitus päivittää strategisen kaavan laatimisen yhteydessä.

6. LAADITUT JA LAADITTAVAT SELVITYKSET

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia (MRL 9 §).

Kaavoituksen kohteena olevaa aluetta koskevat seuraavat aiemmin laaditut selvitykset ja lähtötiedot:

- Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt, Museovirasto 1993
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, Museovirasto 2010
- "Muinaisuuden jäljillä", muinaisjäännösinventointi, loppuraportti. Savonlinnan kaupunki / Maakuntamuseo 2006
- Kulttuuriperintörekisteri / Etelä-Savon maakuntaliitto
- Kulttuuriympäristöselvitys, E-Savon maakuntaliiton julkaisu 88:2007
- Selvitys Etelä-Savon maakunnallisesti merkittävistä luonnonsuojelu-aluevarauksista. E-Savon maakuntaliiton julkaisu, 2006.
- Pieksämäen pilaantuneet maa-alueet
- Ylimmät vedenkorkeudet ja sortumariskit ranta-alueille rakennettaessa, suositus alimmissa rakentamiskorkeuksista. Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas 52/1999
- Pieksämäen kaupungin liikennemeluselvitys, 26.11.2010 FCG
- Pieksämäen keskustan liikennejärjestelmien kehittämistarve Liidea Oy
- Pieksämäen kaupungin maaperäkartta
- Pieksämäen kauppakesittymän markkina-analyysi, 9.5.2008
- Varkaus-Pieksämäki seudun kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma – Asukaskysely Varkaus-Pieksämäki seudun kävelyn ja pyöräilyn olosuhteista
- Muinaisjäännösrekisteri / Museovirasto (<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>)

Strategisen yleiskaavan laadintaa varten alueesta on tilattu erillinen luontoselvitys (Ramboll Finland Oy), joka valmistuu syksyllä 2013. Selvityksen alustavat tiedot saadaan käyttöön jo kaava-luonnoksen laatimista varten.

Kaavoituksen yhteydessä laaditaan lisäksi arvio tarkastelualueen rakennusten rakennussuojelutarpeista em. lähtötietoaineistoon pohjautuen.

7. ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET JA ARVIOINTIMENETELMÄT

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Tarkasteltavat vaikutukset on määritelty MRA 1 §:ssä. Näitä ovat vaikutukset

- 1) ihmisten elinoloihin ja **elinympäristöön**
- 2) maa- ja kallioperään, veteen ilmaan ja ilmastoon
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

- 4) **alue- ja yhdyskuntarakenteeseen**, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä **liikenteeseen**
- 5) **kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.**

Em. listassa on kaavan laadinnan yhteydessä todennäköisesti merkittäviksi muodostuvat vaikutukset **lihavoitu**. Näihin seikkoihin kiinnitetään erityistä huomiota myös suunnittelussa ja kaavan vaikutusten arvioinnissa. Vähintäänkin välillisesti kaavalla arvioidaan kuitenkin olevan vaikutusta kaikkiin edellä mainittuihin tarkasteltaviin asioihin.

Vaikutusten arviointi suoritetaan asiantuntijatyönä vertaamalla suunnitelmia toisaalta nykytilanteeseen ja toisaalta arvioimalla pitkän aikavälin vaikutuksia ja kehityssuuntia.

Kuva 8. Pieksämäen kaupungintalo sijaitsee Hiekanpään tarkennusalueen itäpäässä Pieksäjärven rannan tuntumassa.

8. OSALLISET JA ASIAANTUNTIJATAHOT

Osallisia ovat MRL 62 §:n mukaan alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin asemakaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Pieksämäen strategisessa osayleiskaavassa osallisia ovat:

- Etelä-Savon ELY-keskus
- Etelä-Savon maakuntaliitto
- Etelä-Savon Pelastuslaitos
- Liikennevirasto
- Mikkelin Puhelin Oyj
- Museovirasto
- Pieksämäen kihlakunnan poliisilaitos
- Pieksämäen kauppakamariosasto
- Pieksämäen naapurikunnat (Hankasalmi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Leppävirta, Mikkeli, Rautalampi ja Suonenjoki)
- Pieksämäen nuorisovaltuusto
- Pieksämäen seudun luonnonystävät ry
- Pieksämäen Vesi
- Pieksämäki-seura ry

- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pohjois-Savon maakuntaliitto
- Savonlinnan maakuntamuseo
- Savon Voima Oyj
- TeliaSonera Finland Oyj
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset
- kaavan vaikutusalueen yritykset, yhdistykset, työntekijät sekä elinkeinonharjoittajat, joiden oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa ja jotka ilmoittautuvat osallisiksi
- maanomistajat ja -haltijat suunnittelualueella ja sen naapurissa
- asukasyhdistykset
- kaupungin asukkaat
- muut tahot, jotka katsovat olevansa osallisia ja ilmoittautuvat osallisiksi

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja antaa kirjallisesti ja suullisesti palautetta asiasta. Osallistumisen tapoja ja vuorovaikutuksen järjestämistä kuvataan tarkemmin tämän selostuksen seuraavassa luvussa.

9. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Kaavoitushankkeen vireilletulo:

Kaavoituksen vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävänäolosta ilmoitetaan lehtikuulutuksella Pieksämäen Lehdessä, kaupungin ilmoitustaululla ja Pieksämäen kaupungin kotisivuilla www.pieksamaki.fi.

Kaavoituksen käynnistymisvaiheessa järjestetään MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu Etelä-Savon ELY-keskuksessa.

Osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta tästä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Mahdolliset mielipiteet tästä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja ehdotukset alueen kehittämisestä ja rakentamisesta tulee toimittaa osoitteella Pieksämäen kaupunki, Maankäyttö, PL 125, 76101 Pieksämäki. Huomautukset voi toimittaa myös sähköisesti osoitteella kirjaamo@pieksamaki.fi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voidaan tarvittaessa päivittää koko hankkeen ajan.

Taustaselvitysten laatimisen yhteydessä osallisille järjestettiin hankkeen valmisteluun ja ideointiin liittyvä sidosryhmätyöpaja keväällä 2013.

Luonnos- eli valmisteluvaihe:

Laadittujen selvitysten ja saadun palautteen pohjalta laadittiin kaavaluonnos, joka asetettiin julkisesti nähtäville 19.2.-21.3.2014 väliselle ajalle.

Kaavaluonnoksen ja muiden valmisteluvaiheen materiaalien nähtävilläolosta ilmoitetaan lehtikuulutuksella Pieksämäen Lehdessä, kaupungin ilmoitustaululla ja Pieksämäen kaupungin kotisivuilla www.pieksamaki.fi kuten vireilletulovaiheessakin.

Osallisten kuulemiseksi kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana järjestettiin 7.3.2014 avoin yleisötilaisuus, jossa suunnittelijat esittelevät hankkeen ja suunnitelmien sisällön ja laaditut kaavaluonnosasiakirjat. Yleisötilaisuudesta tiedotettiin osallisille em. kuulutuksen yhteydessä.

Osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavaluonnoksesta sen nähtävilläoloaikana. Mielipiteet tulee jättää mieluiten kirjallisena osoitteella Pieksämäen kaupunki, Maankäyttö, PL 125, 76101 Pieksämäki tai sähköpostitse osoitteella kirjaamo@pieksamaki.fi.

Viranomaisilta ja verkostojen haltijoilta pyydettiin kaavaluonnoksesta lausunnot. Viranomaistahojen kanssa pidettiin valmisteluvaiheen viranomaisneuvottelu.

Ehdotusvaihe:

Kaavaluonnoksesta saadun palautteen pohjalta muokataan kaavaluonnos edelleen kaavaehdotukseksi.

Myös kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville ja järjestetään tarpeen mukaan yleisötilaisuus. Nähtävilläolosta ja yleisötilaisuudesta kuulutetaan samoin kuin edellisissä vaiheissa. Kaavaehdotus on nähtävillä 30 päivän ajan, jona aikana osallisilla on mahdollisuus jättää siitä kirjallinen muistutus. Muistutukset osoitetaan kirjallisina Pieksämäen kaupungin tekniselle lautakunnalle ja toimitetaan edellä mainittuun osoitteeseen.

Viranomaisilta pyydetään lausunnot myös kaavaehdotuksesta.

Hyväksymisvaihe:

Kaavaehdotuksen nähtävilläoloajan päätyttyä ehdotukseen tehdään tarvittaessa vielä mahdollisista viranomaislausunnoista ja muistutuksista aiheutuvat tarkistukset. Mikäli kaavaan tehtävät muutokset ovat vähäisiä tarkistuksia merkittävämpiä, ehdotus asetetaan uudelleen nähtäville ja siitä pyydetään uudet lausunnot. Mikäli suuria muutoksia ei enää tehdä, kaava on valmis kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston käsittelyyn.

Strategisen osayleiskaavan hyväksyminen kuuluu Pieksämäen kaupunginvaltuuston toimialaan. Hyväksymispäätöksestä alkaa 30 vuorokauden valitusaika, jonka kuluessa valtuuston tekemästä kaavan hyväksymispäätöksestä on mahdollista jättää valitus Kuopion hallinto-oikeuteen.

10. KAAVOITUKSEN KUSTANNUKSET

Osayleiskaavan laatimisen kustannuksista vastaa Pieksämäen kaupunki. Kaavoituksesta ei aiheudu kustannuksia maanomistajille.

11. HANKKEEN AIKATAULU

Päätös kaavoituksen aloittamisesta ja kaavan teettämisestä konsulttityönä on tehty vuonna 2012. Kaavoitus käynnistyi virallisesti syksyllä 2013, kun osallistumis- ja arviointisuunnitelma tuli nähtäville. Kaavaehdotuksen arvioidaan valmistuvan ja tulevan nähtäville alkuvuodesta 2015. Kaava on tarkoitus saada lainvoimaiseksi syksyllä 2015.

12. HYVÄKSYMINEN

Kaavan hyväksymisestä päättää Pieksämäen kaupunginvaltuusto.

Mikäli valituksia hyväksymispäätöksestä ei jätetä, kaava on lainvoimainen valitusajan umpeuduttua ja sen toteuttaminen voidaan aloittaa.